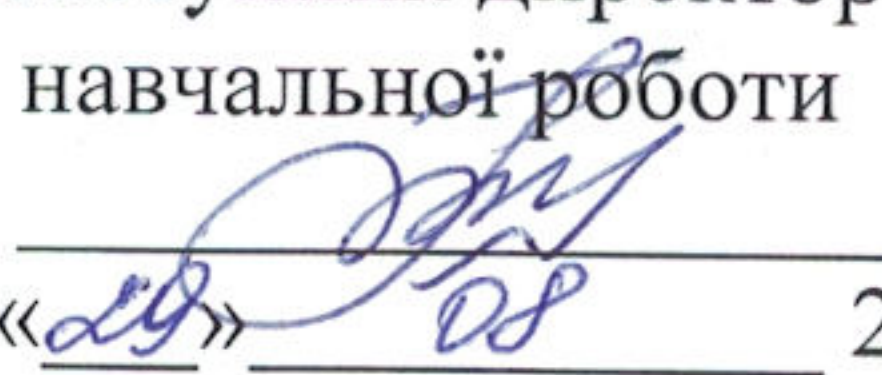

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Фаховий коледж інженерії, управління та землевпорядкування
Національного авіаційного університету»

Відділення №3 (Бізнес-комунікацій, туризму та права)
Циклова комісія фізичного виховання та захисту України

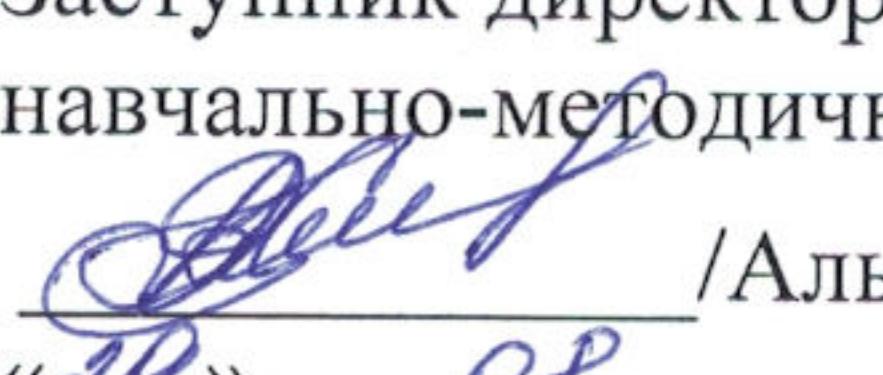
ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з
навчальної роботи

 /Ніна ГРИШКО/
«29» 08 2024 р.

ПОГОДЖЕНО

Заступник директора з
навчально-методичної роботи

 /Альона ХЕБДА/
«29» 08 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«Основи охорони праці та БЖД»

Освітньо-професійна програма: «Журналістика»
Галузь знань: 06 «Журналістика»
Спеціальність: 061 «Журналістика»

Форма навчання	Сем.	Усього (год. / кредитів ECTS)	ЛКЦ	ПР.З	Л.З	СРС	ДЗ / РГР / К.р	КР / КП	Форма сем. контролю
Денна	7	90/3	16	16	—	58		-	залік

2024 - 2025 н. р.

Робочу програму навчальної дисципліни «Основи охорони праці та БЖД» розроблено на основі освітньо-професійної програми «Журналістика», навчальних планів підготовки за денною формою здобувачів фахової передвищої освіти освітньо-професійного ступеня «Фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 061 «Журналістика» та відповідних нормативних документів.

Робочу програму розробив
/викладач вищої категорії/:

/Євген ЛАЗАРЧУК/

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні циклової комісії фізичного виховання та захисту України протокол №1 від «28» серпня 2024 р.

Голова циклової комісії

/Ірина БИСТРИЦЬКА /

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від «29» 08 2024 р.

Голова НМР

/Альона ХЕБДА /

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Пояснювальна записка	4
1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни	4
1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна	4
1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	4
1.4. Міждисциплінарні зв'язки	5
2. Програма навчальної дисципліни	5
2.1. Зміст навчальної дисципліни	5
2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля	6
2.3. Календарно-тематичний план	6
2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи	6
3. Навчально-методичні матеріали з дисципліни	7
3.1. Методи навчання	7
3.2. Рекомендована література (базова і допоміжна)	7
3.3. Інформаційні ресурси в Інтернет	9
4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь та критерії оцінювання.....	10

ВСТУП

Робоча програма (РП) навчальної дисципліни «Основи охорони праці та БЖД» розроблена з основи «Положення про навчально-методичний комплекс навчальної дисципліни», затвердженого наказом директора від 20.03.2024 № 30/од, та відповідних нормативних документів.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Місце, мета, завдання навчальної дисципліни.

Метою навчальної дисципліни є: надання знань, умінь та компетенції для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, формування у студентів відповідальності за особисту та колективну безпеку.

Завданнями вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і компетенцій ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантування збереження життя, здоров'я та працездатності працівників в різних сферах професійної діяльності.

1.2. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна:

ПРН01. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПРН03. Дотримуватися вимог стандартів під час створення журналістських матеріалів, рекламної та видавничої продукції

1.3. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна:

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку інформаційної діяльності та комунікацій, їхнього місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки й технологій; використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

1.4. Міждисциплінарні зв'язки.

Предмет «Основи охорони праці та БЖД» тісно пов'язаний з Екологією.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Зміст навчальної дисципліни

Навчальний матеріал дисципліни структурований за модульним принципом і складається з 2 навчальних модулів, а саме:

- навчального модуля № 1 «Правові та організаційні основи охорони праці»
- навчального модуля № 2 «Шкідливі виробничі фактори, які впливають на здоров'я працюючих», кожен з яких є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання.

2.2. Модульне структурування та інтегровані вимоги до кожного модуля

Модуль № 1 «Правові та організаційні основи охорони праці»

Інтегровані вимоги модуля №1:

Тема 1.1. Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці.

Короткий зміст даної теми: Законодавство України про охорону праці. Гарантії прав працівників на охорону праці. Пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці.

Тема 1.2. Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадській контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві.

Короткий зміст даної теми: Органи державного нагляду за охороною праці. Служба охорони праці підприємства.

Тема 1.3. Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань.

Короткий зміст даної теми: Види інструктажів з охорони праці. Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру.

Тема 1.4. Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень.

Короткий зміст даної теми: Мікроклімат робочої зони. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Модуль № 2 «Шкідливі виробничі фактори які впливають на здоров'я працюючих»

Тема 2.1. Шум, ультразвук та інфразвук. Вібрація. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону.

Короткий зміст даної теми: Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму, вібрації та електромагнітних випромінювань.

Тема 2.2. Випромінювання оптичного діапазону. Іонізуюче випромінювання.

Короткий зміст даної теми: Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від іонізуючого, інфрачервоного, ультрафіолетового та лазерного випромінювання.

Тема 2.3. Електробезпека.

Короткий зміст даної теми: Електричні травми. Електрозахисні засоби та заходи.

Тема 2.4. Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.

Короткий зміст даної теми: Вибір типів та визначення необхідної кількості первинних засобів пожежогасіння на виробничому об'єкті.

2.3. Календарно-тематичний план

№ пор	Назва теми (тематичного розділу)	Обсяг навчальних занять (год.)							
		Денна форма навчання				Заочна форма навчання			
		Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС	Усього	Лекції	Лаб./прак. заняття	СРС
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Модуль №1 «Правові та організаційні основи охорони праці»									
1.1	Загальні питання охорони праці. Правові та організаційні основи охорони праці.	7 семестр				-- семестр			
		9	2		7				
1.2	Державне управління охороною праці, державний нагляд і громадській контроль за охороною праці. Організація охорони праці на підприємстві.	9	2		7				
1.3	Навчання з питань охорони праці. Профілактика травматизму та професійних захворювань.	11	2	2	7				
1.4	Основи фізіології та гігієни праці. Повітря робочої зони. Освітлення виробничих приміщень.	14	2	4	8				
1.5	Модульна контрольна робота №1	2		2					
Усього за модулем №1		45	8	8	29				
Модуль №2 «Шкідливі виробничі фактори які впливають на здоров'я працюючих»									
2.1	Шум, ультразвук та інфразвук. Вібрація. Електромагнітні поля та випромінювання радіочастотного діапазону.	7 семестр				-- семестр			
		9	2		7				
2.2	Випромінювання оптичного діапазону. Іонізуюче випромінювання.	9	2		7				
2.3	Електробезпека.	11	2	2	7				
2.4	Основи пожежної профілактики на виробничих об'єктах.	14	2	4	8				
2.5	Модульна контрольна робота №2	2		2					
Усього за модулем №2		45	8	8	29				
Усього за навчальною дисципліною		90	16	16	58				

2.4. Перелік питань для підготовки до екзамену або підсумкової контрольної роботи

1. Стан безпеки праці в світі
2. Нормативно-правова база України з питань охорони праці.
3. Які нещасні випадки вважаються пов'язаними з виробництвом.
4. Які нещасні випадки не вважаються пов'язаними з виробництвом.
4. Причини нещасних випадків на виробництві.
5. Законодавство Євросоюзу з охорони праці
6. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків.
7. Склад комісії для розслідування одиночного нещасного випадку.
8. Обов'язки керівника робіт якщо стався нещасний випадок.
9. Обов'язки комісії щодо розслідування одиночного нещасного випадку.
10. Документи які складаються при розслідуванні одиночного нещасного випадку.
11. Склад комісії для спеціального розслідування нещасного випадку.
12. Документи які складаються за результатами спеціального розслідування нещасного випадку.
13. Класифікація умов праці.
14. Безпека праці в Україні
15. Безпека праці під час експлуатації ЕОМ.
16. Заходи щодо нормалізації складу повітря робочої зони.
17. Заходи щодо безпеки при роботі з електрообладнанням.
18. Первинні засоби гасіння пожеж.
19. Причини пожеж на виробництві.
20. Заходи щодо пожежної безпеки на виробництві..
21. Види інструктажів з питань охорони праці.
22. Завдання страхування від нещасних випадків.
23. Принципи страхування від нещасних випадків.
24. Види страхування.
25. Суб'єкти та об'єкти страхування.
26. Які категорії працівників підлягають обов'язковому страхуванню від нещасних випадків.
27. Права страхових експертів з охорони праці.
28. Джерела фінансування Фонду.
30. Як обчислюються розміри страхових внесків до Фонду.
31. Страхові виплати та їх види.
32. Обов'язки Фонду в разі настання страхового випадку.
33. Права застрахованого працівника.
34. Обов'язки застрахованого працівника.
35. Обов'язки роботодавця як страхувальника.
36. Права роботодавця як страхувальника.
37. Що таке страховий випадок.
38. Які категорії працюючих можуть добровільно застрахуватися у Фонді.
39. Органи державного нагляду за охороною праці.

40. Класифікація нещасних випадків і взяття їх на облік
41. Права посадових осіб органів державного нагляду щодо підконтрольних підприємств.
42. Порядок розслідування нещасних випадків.
43. Пільги та компенсації що надаються працівникам за важкі та шкідливі умови праці.
44. Відповідальність роботодавця щодо створення безпечних умов праці.
45. Служба охорони праці підприємства.
46. Хто здійснює громадський контроль за охороною праці на підприємстві.
47. Які категорії працівників підлягають обов'язковий медичним оглядам.
49. Атестація робочих місць. Її мета.
50. Вступний інструктаж.
51. Первинний інструктаж.
52. Позаплановий інструктаж.
53. Цільовий інструктаж.
54. Повторний інструктаж.
55. В яких випадках може бути припинена страхова виплата.
56. Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.
57. Загальні заходи та засоби нормалізації мікроклімату та теплозахисту
58. Види вогнегасників та сфера їх застосування.
59. Оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння
60. Загальні вимоги пожежної безпеки

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ З ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Методи навчання

При вивченні навчальної дисципліни використовуються наступні методи навчання:

Словесні: розповідь, пояснення, бесіда, дискусія.

Наочні: Демонстрація стендів, плакатів.

Практичні: Виконання практичних завдань.

3.2. Рекомендована література

3.2.1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти

1. Закон України «Про охорону праці».
2. Кодекс законів про працю України
3. Закон України «Основи законодавства України про охорону здоров'я».
4. Закон України «Про пожежну безпеку».
5. Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
6. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
7. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності».

8. Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1112 «Деякі питання розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві».
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 р. № 994. «Перелік заходів та засобів з охорони праці, витрати на здійснення та придбання яких включаються до валових витрат».
11. НПАОП 0.00-1.28-10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин». Наказ Держгірпромнагляду від 26.03.2010р. № 65.
12. НПАОП 0.00-4.03-04 «Положення про Державний реєстр нормативно-правових актів з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці України від 08.06.2004 р. № 151.
13. НПАОП 0.00-4.09-07 «Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 55.
14. НПАОП 0.00-4.11-07 «Типове положення про діяльність уповноважених найманими працівниками осіб з питань охорони праці». Наказ Держгірпромнагляду від 21.03.2007 р. № 56.
15. НПАОП 0.00-4.12-05 «Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.
16. НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 р. № 9.
17. НПАОП 0.00-4.21-04 «Типове положення про службу охорони праці». Наказ Держнаглядохоронпраці від 15.11.2004 р. № 255.
18. НПАОП 0.00-6.03-93 «Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві». Наказ Держнаглядохоронпраці від 21.12.1993 р. № 132.
19. Рекомендації щодо організації роботи кабінету промислової безпеки та охорони праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 16.01.2008 р.
20. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008.

3.2.2. Основна література

1. Основи охорони праці: Підручник. 2-ге видання / К.Н.Ткачук, М.О.Халімовський, В.В.Зацарний та ін. – К.: Основа, 2006 – 448 с.
2. Запорожець О.І., Протоєрейський О.С., Франчук Г.М., Боровик І. М. Основи охорони праці. Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 264 с.
3. Основи охорони праці: /В.В. Березуцький, Т.С. Бондаренко, Г.Г.Валенко та ін.; за ред. проф. В.В. Березуцького. – Х.:Факт, 2005. – 480 с.

4. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці: Навч. посіб. – 4-те вид., допов. і перероб. – К.: Університет «Україна», 2009. – 295 с.

5. Охорона праці: навч. посіб. / З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун; за ред. проф. З.М. Яремка. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. – 374 с.

6. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2009. – 540 с.

7. Жидецький В.Ц. Основи охорони праці. Підручник — Львів: УАД, 2006 – 336 с.

3.2.3. Додаткова література

1. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третякова, К. Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: 2009 с.

2. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: “Тріада плюс”, 2010. – 648 с.

3. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.

4. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.

5. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.

6. Лабораторний практикум з курсу «Основи охорони праці»/ В. В. Березуцький, Т. С. Бондаренко, Л. А. Васьковець та ін.; За ред. В. В. Березуцького. — Х.: Факт, 2005. — 348 с.

3.3. Інтернет-ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev.ua> - Офіційний сайт Держгірпромнагляду.

2. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

3. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.

4. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.

5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.

6. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

4. Рейтингова система оцінювання набутих студентом знань та вмінь та критерії оцінювання

4.1. Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи здійснюється в балах відповідно до табл.4.1.

Таблиця 4.1 (для дисциплін, де передбачено диференційований залік)

Вид навчальної роботи	Мах кількість балів		Вид навчальної роботи	Мах кількість балів	
	Денна форма навчання	Заочна форма навч-ня		Денна форма навч-ня	Заочна форма навч-ня
7 семестр					
Модуль № 1 «Правові та організаційні основи охорони праці»			Модуль № 2 «Шкідливі виробничі фактори які впливають на здоров'я працюючих»		
Види навчальної роботи			Види навчальної роботи		
Лабораторні/практичні/виконання окремих завдань	10		Лабораторні/практичні/виконання окремих завдань	10	
Відвідування занять	10		Відвідування занять	10	
Активність на лекціях	10		Активність на лекціях	10	
Самостійна робота	10		Самостійна робота	10	
Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №1 студент має набрати не менше	24		Для допуску до виконання модульної контрольної роботи №2 студент має набрати не менше	24	
Виконання модульної контрольної роботи №1	10		Виконання модульної контрольної роботи №2	10	
Усього за модулем №1	50		Усього за модулем №2	50	
Усього за модулями №1, №2				100	
Усього за дисципліною				100	

Залікова рейтингова оцінка визначається (в балах за 100-бальною та за національною шкалою) за результатами виконання всіх видів навчальної роботи протягом семестру.

4.2. Виконані види навчальної роботи зараховуються студенту, якщо він отримав за них позитивну рейтингову оцінку.

4.3. Сума рейтингових оцінок, отриманих студентом за окремі види виконаної навчальної роботи, становить поточну модульну рейтингову оцінку, яка заноситься до журналу академічної групи.

4.4. Підсумкова семестрова рейтингова оцінка в балах, за національною шкалою та шкалою ECTS заноситься до заліково-екзаменаційної відомості, навчальної картки та залікової книжки студента, наприклад, так: **92/Відм./А, 87/Добре/В, 79/Добре/С, 68/Задов./D, 65/Задов./Е** тощо.

4.5. Підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни дорівнює підсумковій семестровій рейтинговій оцінці. Зазначена підсумкова рейтингова оцінка з дисципліни заноситься до Додатку до диплома (табл. 4.2).

Таблиця 4.2

**Критерії оцінювання
та відповідність підсумкової семестрової рейтингової оцінки в балах
оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS**

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	Відмінно	А	«Відмінно» - теоретичний зміст курсу засвоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформований, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою
82-89	Добре	В	«Дуже добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання більшості з них оцінена числом балів, близьким до максимального, робота з двома-трьома незначними помилками.
75-81		С	«Добре» - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні знання, які передбачені програмою навчання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено максимальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками, робота з декількома незначними помилками або однією-двома значними помилками
67-74	Задовільно	D	«Задовільно» - теоретичний зміст курсу освоєний не повністю, але прогалини не містять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з основним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених навчальною програмою навчальних знань виконано, деякі з виконаних завдань містять помилки, робота з трьома значними помилками

60-66		Е	«Достатньо» - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального, робота що задовольняє мінімум критеріїв оцінки
35-59	Незадовільно	FX	«Незадовільно» (з можливістю повторного складання) – теоретичний зміст курсу освоєний частково, теоретичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань, не виконано, або якість їхнього виконання, оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
1-34		F	«Незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом) – теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки